

ENTREVISTA AMB JOSÉ MONTILLA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT

"El país no està deprimit ni cabrejat, però hi ha gent enfadada, i amb raó"

"Voler refundar el catalanisme és purament i simplement ridícul"

JOAN M. PERDIGÓ / LUIS MAURI

BEL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.09.07

El socialista José Montilla, president de la Generalitat, acaba de passar el primer debat de política general al Parlament. Sense dificultats però sense brillar, ha salvat el pols amb un Artur Mas convalescent de la greu crisi de CiU. Divendres a la tarda, acabada de tancar la sessió, el president parla amb EL PERIÓDICO del debat, de les seves pròpies qualitats i també de les seves limitacions. I mostra un optimisme i una voluntat contundents: "De passos enrere, ni un. Ni per agafar impuls".

--Hi ha una àmplia coincidència en el fet que el debat ha sigut fluix en la forma i en el fons. ¿Quina part de responsabilitat n'assumeix?

-- Segur que hi tinc una part de responsabilitat, com els portaveus parlamentaris. Però aquest cop s'ha parlat més de temes concrets. Són potser més avorrits, menys èpics; es presten menys al teatre, a la gesticulació, a la comèdia.

--Els nacionalistes sostenen que la societat catalana està deprimida, faltada de lideratge. ¿Creu que el debat haurà ajudat a combatre aquesta sensació?

--Atribuir estats d'ànim a un col·lectiu, a un país, no és rigorós. Hi ha qui confon el seu ànim personal amb el de Catalunya. El país no està deprimit. Ni cabrejat. Això no vol dir que no hi hagi gent enfadada, i amb raó. O sigui que amb el debat no hem passat d'una depressió que no existeix a una eufòria que tampoc té raó de ser. Sí que ha servit per dissipar dubtes, marcar horitzons, explicar què fem i què farem, i per donar més seguretat i confiança a la gent. Hi ha lideratge i cohesió; el que no hi ha és una majoria alternativa.

--El Govern ha fet gala de la seva cohesió al Parlament. ¿Què dóna als socis que no els donava Pasqual Maragall?

--Jo no dono res. He intentat des de l'inici, i no només jo, sinó tot el Govern, generar confiança mútua. Perquè hi hagi confiança és necessària l'estabilitat; per a l'estabilitat, la cohesió, i perquè tot això sigui possible s'han de tenir clars els objectius del mandat. Això no esborra les diferències; si no, estaríem tots en el mateix partit. Respectem les diferències sobre la base de la lleialtat mútua.

--I quan difereixen, com en la MAT i el quart cinturó, hi passen de puntetes, ¿no?

--Aleshores busquem solucions. Normalment, ningú té tota la raó; s'ha de sintetitzar. A més, aquestes dues infraestructures no són competència de la Generalitat, sinó de l'Estat. Una altra cosa és que vulguem que s'afrontin i responguin als interessos de tot el territori i no només d'una part.

--Vostè ha traçat un horitzó nacional per a Catalunya que té poc a veure amb el d'ERC, que fins i tot ha posat data a un eventual referèndum d'autodeterminació, el 2014. ¿Té un llarg camí per recórrer amb els independentistes?

-- Una cosa són les fites internes de cada partit; una altra, les eleccions, on és legítim esforçar-se per guanyar vots. Els socialistes tenim diferències amb ERC: no som independentistes. Però el que compta és que compartim un projecte per a aquesta etapa de la vida del país.

--Però no tant per evitar episodis com la crisi de la calçotada, fa només sis mesos, quan ERC va treure el Govern a subhasta. ¿No l'inquieten les urgències amb què a vegades Esquerra trasllada els seus projectes estratègics al dia a dia?

-- Hi ha qui només destaca el que divideix els partits o els ciutadans. Jo prefereixo fixar-me en les moltes coses que ens uneixen. Destacar les coincidències sense amagar les discrepàncies.

--CiU proposa un referèndum si el Tribunal Constitucional tomba l'Estatut. Això mateix va plantejar dies abans Maragall. ¿Què creu que s'hauria de fer en aquest cas?

--Si la gran aportació de CiU i d'Artur Mas és copiar un titular amb una opinió d'un expresident de la Generalitat, que malament que està CiU. No m'agrada pronunciar-me sobre la base de la pregunta, ¿què faria vostè si...? Escoltin, jo estic treballant perquè això no passi, perquè estem convençuts que l'Estatut és constitucional. Posar-se en el pitjor dels casos per aconseguir un titular no té cap sentit. Nosaltres treballem per desenvolupar

l'Estatut, no per generar més alarma... Però també dic que si la sentència fos adversa, el poble de Catalunya i els partits sabrien actuar en conseqüència, amb el Govern i el president al capdavant, no en tinguin cap dubte.

--¿Què significa 'en conseqüència'?

--L'estratègia s'aplica, però no s'explica. I menys per avançat per beneficiar els adversaris que té Catalunya, que són molts.

--¿Ha fet augmentar la seva inquietud sobre l'Estatut l'última maniobra del PP per assegurar-se una majoria conservadora al Constitucional?

--No, perquè ja esperava una cosa així. El PP i els membres conservadors del Constitucional són perfectament previsibles; no m'han sorprès.

--¿És urgent canviar el sistema de designació d'aquests magistrats?

--La nova llei ja ho preveu. Però el problema no és aquest, sinó l'autoritarisme de la dreta espanyola. No accepta que va perdre les eleccions i vol recuperar el poder costi el que costi, inclosa la politització de la justícia i el Tribunal Constitucional.

--Vostè ha certificat aquesta setmana una cosa coneguda, que Zapatero hauria preferit Mas com a president. ¿Subscriu també el que escrivia dies enrere Maragall, que la seva retirada va ser el preu que va posar Zapatero a l'Estatut?

--Respecte a Maragall, només puc tenir paraules d'afecte i de reconeixement. És veritat que ell va escriure això fa uns dies, però un parell de mesos enrere sostenia el contrari en un altre article. Jo

no hauria sigut candidat si ell hagués decidit tornar a ser-ho. Ell hi va renunciar. I així ho va dir.

--¿L'incomoden les freqüents opinions públiques de Maragall?

--En absolut. Maragall és lliure de donar les opinions que cregui pertinents. Està en el seu dret.

--¿Quina relació té amb Maragall?

--Una relació normal. En les últimes setmanes hem parlat un parell de vegades. Tots dos tenim molta feina.

--¿De forma cordial?

--Evidentment, faltaria més.

--Ha salvat vostè el debat amb un Govern cohesionat, amb les inversions de l'Estat amarrades no fa gaire i amb CiU convalescent d'una greu crisi. Però potser la seva assignatura pendent és la capacitat de comunicació.

--Miri, jo tinc moltes assignatures per superar, però el que no faré serà canviar. Tots evolucionem amb el temps, però jo no deixaré de ser jo. No faré comèdia. A mi m'agrada el teatre, però no fer teatre. Cada un comunica a la seva manera.

--¿No creu que això és una dificultat per afirmar el seu lideratge?
¿O considera que ja és indiscutible?

--De lideratges indiscutibles no n'hi ha. La concepció de lideratge del líder de CiU i la meva són molt diferents. Per Mas, liderar és arribar el primer i sol. Per mi, és arribar quan toca i acompanyat. No sé si Mas està en condicions de presumir de lideratge qüestionat com està a la seva pròpia casa. Dit això, cada un té les

seves virtuts i els seus defectes, i jo no sóc ni un gran comunicador, ni un gran parlamentari.

--¿Creu que això ajuda els que titllen el president de simple gestor, de buròcrata incapaç d'encarnar l'aspiració d'un poble?

--El meu Govern i jo oferim molt més que gestió. Els ciutadans esperen del seu president i el seu Govern que els representin, que defensin els seus interessos i que solucionin problemes. Això comporta liderar i representar el país i els anhels de la majoria. I això suposa tenir un projecte de país, però també solucionar els problemes quotidians de la gent. No només s'ha de vendre el demà; també s'han de solucionar els problemes d'avui. Jo no crec en lideratges messiànics, transcendents i èpics les vint-i-quatre hores del dia. Cada un té el seu estil. La meva ambició per a Catalunya no consisteix a vendre fum ni recórrer constantment als tòpics.

--L'acord d'inversions ha obert per enèsima vegada la caixa dels trons de l'anticatalanisme. ¿És viable l'Espanya plural?

--Espanya és més plural ara que el 1977 i el 1990, al marge del soroll que fa el PP. Molt a pesar d'alguna gent, hi ha una realitat inqüestionable: Catalunya no havia tingut mai tant de poder. L'Espanya federal no és una quimera. Espanya serà federal. Hi ha Estatut per iniciativa nostra, però també perquè trobem complicitats a Espanya.

--¿Té vostè garantida la complicitat del PSOE per al desenvolupament ple de l'Estatut?

--El PSOE és un bon company de viatge. En tot cas, no en tenim cap més, i si algú pensa que podem anar sols, que ho digui.

--Probablement, arribarà el dia que la vara de mesurar el seu lideratge serà la fermesa amb què vostè exigeixi el desenvolupament de l'Estatut...

--Jo no comparteixo algunes actituds del passat, això de treure pit el diumenge i el dilluns tornar a la rutina. La fermesa no és per aconseguir un titular de cara a la galeria. Però, no ho dubtin, tindrè tota la fermesa necessària per desenvolupar l'Estatut.

--Ibarretxe acaba d'anunciar la seva agenda sobiranista ¿Augura problemes de rebot a Catalunya?

--Les situacions són molt diferents, però l'anunci del lehendakari no ajuda Catalunya. Tota defensa de l'autogovern és legítima si és legal. Si no, perd legitimitat i debilita la convivència. El PP ha celebrat l'anunci d'Ibarretxe; és un regal per a la seva precampanya.

--¿No l'inquieta que això radicalitzi els seus socis d'ERC?

--El full de ruta de la legislatura la dicten el pacte de l'Entesa i el Pla de Govern. La resta no hi entra.

--¿Li va costar gaire que ERC votés a favor de la resolució que demana respecte als símbols arran de la crema de fotos del Rei?

--Aquestes actituds minoritàries i condemnables ajuden el PP, la dreta més reaccionària, a atacar Catalunya. La majoria dels catalans no es reconeixen en aquests actes; Catalunya sempre ha celebrat el paper del Rei en la defensa de la democràcia. Però tota transgressió requereix una actuació proporcionada de la justícia, dels polítics i dels mitjans. Alguns d'aquests han presentat els incidents com si tot Catalunya hi estigués implicada.

-- ¿Considera desproporcionada la respuesta judicial?

--Les coses cal mesurar-les pel resultat. I no sé si s'ha aconseguit el que es pretenia. Cal mirar si una actuació provoca un mal superior al que intenta evitar. No dic que no s'apliqui la llei, sinó que hi ha un marge per interpretar-la.

--¿Com va veure el seu principal oponent, Artur Mas, en el debat?

--CiU té un problema: falta de cohesió. ¿Quin és el seu projecte? ¿El que Mas explicarà el 20-N o el que explica Duran? Està desorientada. La Convergència de Pujol i Roca ja no existeix, és història. Avui la dirigeix una gent que no ha assumit la pèrdua del poder i fa canvis bruscos, a vegades intentant competir amb ERC, i altres, buscant acords amb el PP.

--Mas planteja una reflexió de fons sobre el catalanisme...

--Per suplir les seves pròpies carències, parla de refundar el catalanisme a la casa comuna convergent. Pretendre refundar un pensament que sempre ha estat transversal, patrimoni de diverses forces, és purament i simplement ridícul i demostra un tret d'alguns nacionalistes: l'afany d'apropiar-se la idea de país; d'excloure, no d'integrar. La casa comuna és Catalunya. A més, té gràcia que Mas vulgui refundar casa seva per atraure gent. Si el risc és que hi hagi qui se'n vulgui anar.

--Però replantejar-se les bases del catalanisme no sembla ociós. Ni Catalunya, ni Espanya són les que eren a finals del XIX, ni del XX.

--Una cosa és que al reivindicar les arrels del catalanisme uns posin l'accent en el pensament conservador de Torras i Bages o

Cambó i altres en les idees progressistes d'Almirall o de Campalans, però el catalanisme ja s'ha anat actualitzant al llarg del temps.

--D'aquí a les eleccions, hi ha reptes concrets: el consorci de l'aeroport, Rodalies, l'AVE a Barcelona... ¿Ho té tot lligat?

--Espero que sí. Els pressupostos estaran aprovats, les comissions bilaterals funcionen, l'AVE arribarà, Rodalies funcionarà millor i espero que hi hagi unes bases de discussió sobre la gestió del Prat.

--¿Han contribuït el caos de les infraestructures i la proximitat electoral al fet que l'acord Solbes- Castells sigui satisfactori?

--Els problemes de l'estiu han fet que a Espanya hi hagi una percepció més ajustada de la Catalunya real i de les seves necessitats. I això ha servit per desqualificar manipulacions. Però, al marge d'això i del període preelectoral, l'únic que s'ha fet és complir amb allò que es disposa a l'Estatut.

--Parlant de percepcions, Alfonso Guerra ha dit que els problemes de Catalunya són de societat opulenta.

--Guerra ve poc per aquí.

--Se'l veu a vostè optimista.

--Ho sóc. Passos enrere, ni un. Ni per agafar impuls.